

מיקוד הלמידה בעברית – עולים שאלון 75284 תשפ"א

חלק ה' 70%

מה ירד במיקוד	מה במיקוד הלמידה השנה	הבנת הנקרא וההבעה בכתב
- ערכים אנציקלופדיים - טקסטים בלתי מילוליים כגון קריקטורות	- מאמרים עיוניים במבנים לוגיים-רטוריים שונים, כגון תיאור תופעה והצגת רעיון על היבטיו - מאמרי עמדה ושכנוע - טקסטים בלתי רציפים, כגון דיאגרמות, טבלאות ותרשימים - טקסטים שימושיים	
ייתכנו שאלות בכל ממדי ההבנה: איתור מידע, הבנה (פרשנות והיסק) והערכה ביקורתית ורפלקציה כמפורט בחוזר המפמ"ר לשנה"ל תשפ"א.		
כתיבה ממוזגת בין כמה טקסטים בהתאם לדרישות המטלה ולמטרותיה		
תחביר	צירופים	צירופים
	- צירופי סמיכות ושם תואר - התאמת הפועל לצירוף הסמיכות	- פירוק, הרכבה ויצירה של המבנים האלה: - צירופי סמיכות: השינויים החלים בנסמך, ריבוי הסמיכות, פירוק הסמיכות, יידוע הסמיכות - צירופי שם עצם ותואר: יידוע הצירוף, ריבוי הצירוף
	עמודי המשפט	עמודי המשפט
	- הנשוא השמני - חלקים כוללים במשפט בקשר של ריבוי	- הכרת עיקרי המשפט: הנושא, הנשוא הפועל, משלימי השם ומשלימי הפועל - חלקים כוללים במשפט בקשר של ניגוד וברירה
	המשפט השמני	
	- האוגד ונטיותיו: הפועל 'להיות' בעבר ובעתיד - האוגד: כינוי הגוף הוא, היא, הם, הן	
	משפטי קיום ושייכות	
	- זיהוי, המרה והשלמה של משפטי קיום ומשפטי שייכות: משפטי קיום (יש/אין) בהווה, בעבר ובעתיד - משפטי שייכות יש/אין בהווה, בעבר ובעתיד - צורות השלילה 'אין' בנטיות הגוף השונות	
	מבנים תחביריים במשפטים וביחידות שיח	מבנים תחביריים במשפטים וביחידות שיח
פירוק משפטים למשפטים עצמאיים	- המרה בין סוגי המשפטים: פשוט, מחובר ומורכב תוך שמירה על המשמעות הלוגית של המשפט ושימוש תקין במילות הקישור - הרכבת משפטים ליחידות שיח	

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית

	משפטי לוואי הקשרים : ש, אשר, הי"א הזיקה, היוצרים פסוקיות לוואי להרחבת את שם העצם	
משפטי תנאי תנאי קיים : בלי, ללא, אם	משפטי תנאי תנאי בטל : לו, אילו	
משפטי סיבה ותוצאה - לפני שם העצם : בגלל ה - פסוקית סיבה הבאה בתחילת המשפט או באמצעו והפותחת במילות סיבה : משום ש, מכיוון ש, מאחר ש, כי, לכן, לפיכך, על כן, בעקבות זאת		
משפטי ויתור וניגוד פסוקית ויתור הבאה בתחילת המשפט או באמצעו והפותחת במילות ויתור וניגוד : אבל, אך, בכל זאת, למרות, על אף, אף על פי ש, על אף ש, גם אם, אף על פי כן, עם זאת		
משפטי הסתייגות משפטי אומנם... אבל...		
משפטי ניגוד והשוואה משפטי לא... אלא... (במשפט בעל חלקים כוללים)	משפטי ניגוד והשוואה - בין משפטים או בראש המשפט הקשרים : כמו, כפי ש... כשם ש... כך - לפני שם העצם הקשרים : בניגוד ל, בהשוואה ל, לעומת ה	
משפטי תכלית לפני שם עצם הקשרים : למען, לשם כדי/בשביל + שם פועל, כדי ש – לפני פועל בעתיד	משפטי הוספה והדגשה שימוש תקין בקשרים : ו, גם, נוסף על כך, זאת ועוד, יתר על כן, יתרה מזו, לא רק... אלא גם...	
	משפטי זמן מילות הזמן המתייחסות לנקודת זמן מסוימת עצמאית והנלמדות כפריטים לקסיקליים : היום, מחר, לעיתים, עתה, אשתקד, מעולם, לעולם, קודם לכן וכדומה	
משפטי תוכן - פסוקית מושא הפותחת ב ש, כי, מילת שאלה - פסוקית נושא שבראשה מילות השעבוד מה ש, מי ש	משפטי תוכן פסוקית נושא המתייחסת לפועל סביל	

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
הפיקוח על הוראת העברית

מבנים מודליים שם הפועל במבנים מודליים המביעים עמדה, הזהרה, המלצה או הוראה: צריך, אפשר, אסור, מותר, כדאי, חשוב, רצוי, מקובל + שם פועל ודומיהם		
דיבור ישיר ודיבור עקיף - זיהוי ופיסוק משפטים בדיבור ישיר ובדיבור עקיף - המרה מדיבור ישיר לעקיף ולהפך		
תקינות תחבירית זיהוי מבנים תחביריים (ברמת הצירוף או המשפט) משובשים ותיקונם, לרבות הסבר השיבוש או הבחירה במבנה התקין		
הפועל - זיהוי השורשים בגזרות השונות ויצירת פעלים, שמות פועל ושמות פעולה בבניינים השונים על פי שורש נתון - זיהוי הגזרות: שלמים (לרבות מרובעים), פ"נ, פ"י, ל"י, ל"ה, ל"א, ע"י. ייתכנו שורשים מגזרת הכפולים הנוטים על דרך השלמים.	הפועל - זיהוי הגזרות: פ"צ, פ"א - זיהוי, שיבוץ והמרה של צורות הפועל מפעיל לסביל ולהפך	מערכת הצורות
השם - עמידה על משמעויות המשקלים: מְקַטֵּל, מְקַטֵּלָה, מְקַטֵּל, מְקַטֵּלָה, קִטֵּל, קִטֵּלָה, קִטְּלוֹן - זיהוי משמעויות הצורנים הסופיים: סָן, סִי, סִית, סוֹן, סֵאי	השם ניתוח ומיון של שמות לפי דרכי התצורה: שורש ומשקל, בסיס וצורן (תחילי וסופי). השורשים יהיו בגזרות האלה: שלמים (לרבות מרובעים), פ"נ, פ"צ, פ"א, פ"י, ל"י, ל"ה, ל"א, ע"י. ייתכנו שורשים מגזרת הכפולים הנוטים על דרך השלמים.	
	תקינות בפועל ובשם ידיעת הצורות התקינות נדרשת בכמה מישורים: בחירת הצורה התקינה או תיקון צורה שגויה	
שם המספר שימוש תקין בשם המספר: הנטייה וההתאם. הסוג: מספר יסודי (מונה), מספר סידורי	שם המספר המספר הסתמי, תאריכים	
מילות היחס - שימוש במילות היחס המתאימות לפועל ולשם ואבחנה במשמעויותיהן (קינא ב/ל, אחראי ל/על וכדומה) - נטייה ושיבוץ של מילות היחס בהקשר (בצירוף מחסן מילות יחס נתון או בלעדיו)	מילות היחס - מילות היחס בשאלה, כגון: ממה, ממי, על מה, על מי - שימוש תקין ונטייה תקינה של אותיות היחס ומילות היחס (אצלם, אליך, אתכם, בשבים, בלעדיהם וכדומה)	

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
[הפיקוח על הוראת העברית](#)

מיקוד הלמידה לנבחנים בחלק ה-30% תשפ"א

מה במיקוד הלמידה השנה	מה ירד במיקוד	
- מאמרים עיוניים במבנים לוגיים-רטוריים שונים, כגון תיאור תופעה והצגת רעיון על היבטיו - מאמרי עמדה ושכנוע - טקסטים שימושיים (כגון הוראות)	- ערכים אנציקלופדיים - טקסטים בלתי מילוליים כגון קריקטורות - טקסטים בלתי רציפים, כגון דיאגרמות, טבלאות ותרשימים	הבנת הנקרא וההבעה בכתב
ייתכנו שאלות בכל ממדי ההבנה: איתור מידע, הבנה (פרשנות והיסק) והערכה ביקורתית ורפלקציה		
הבעת עמדה והנמקתה – חיבור טיעון	- מכתב לנמענים שונים בנסיבות אותנטיות כגון כתיבת מכתב תודה, מכתב תלונה - נייר עמדה - המלצה על ספר	
- צורני ריבוי השם סים / סות לזכר ולנקבה, כגון ילד – ילדים, ילדה – ילדות וצורות ריבוי החורגות מהמערכת, כגון שולחן – שולחנות, ביצה – ביצים - נטיית השייכות של שם העצם ביחיד וברבים - המרת כינוי חבור לפרוד ולהפך - יידוע השם: ה"א היידוע, כינוי שייכות, שם פרטי	- מינו של שם העצם: זכר, נקבה לרבות שמות ללא צורת יחיד, כגון שמיים, מים - צורות הזוגי, כגון: עיניים, שפתיים, מכנסיים, מספריים - מילים שכיחות בזכר או בנקבה שאין להן סממן חיצוני של המין, כגון דרך, רוח, חצר, אבן, ארץ, עיר, לילה - מילות היחס + תווית יידוע: בְּבֵית לעומת מֵהבית	שם העצם
התאמת שם התואר לשם העצם במין, במספר וביידוע. תידרש תקינות לשונית ברמת הצירוף וברמת המשפט.		שם התואר
- יצירת פועל והתאמתו לגוף - יצירת שם הפועל ושיבוצו במשפט או בקטע	- זיהוי הפועל במשפט ובפסקה - זמני הפועל, הגופים וצורני הנטייה	הפועל
שיבוץ מילת היחס את לפני מושא ישיר מיודע, כגון תן לי את הספר.	- נטיית מילות היחס האלה: על ידי, את, ב, מן, של, אצל, על יד/ליד, עם, את, בשביל, ל, אל, על, מעל, אחרי, מאחורי, לפני, בלעדי, מתחת - מילות היחס המוצרכות לפועל, כגון לעזור ל, להשתמש ב, לנסוע ל/אל (פעלי התנועה), לדון ב ודומיהם	מילות היחס

משרד החינוך
המזכירות הפדגוגית
אגף א שפות
[הפיקוח על הוראת העברית](#)

• הכרת עמודי המשפט: הנושא, הנושא הפועל • התאמת הנושא הפועל לנושא בזמן ובגוף • סדר המילים במשפט: יצירת משפטים בעלי סדר מילים תקין והגיוני. • קשרים לוגיים: הבנת התפקיד הרטורי והשימוש הנכון בקשרים הלוגיים במשפטים וביחידות השיח. על הנבחנים להכיר את הקשרים האלה: תנאי (קיים בלבד), סיבה ותוצאה, ויתור, ניגוד, השוואה, תכלית, זמן והוספה.	• הנשוא השמני • התאמת האוגד (מסוג כינוי הגוף) לנושא במין ובמספר • המרה בין צורות החיווי למשפט שאלה ולהפך. • הכרת השימוש בקשרים המופיעים לפני שם העצם ולפני פסוקית, בתחילת המשפט ובאמצעו • שימוש תקני בסימני הפיסוק האלה: נקודה, סימן שאלה וסימן קריאה	תחביר
• הכרת דרכי נטיית הפועל (זמנים וגופים) בבניינים השונים • נטייה ושיבוץ של פעלים (על פי שורש או שם פועל נתונים) במשפט וביחידת שיח • שימוש תקין בצורות הפועל, כגון צורת העתיד בגוף ראשון • דרכי יצירת שמות בעברית: שורש ומשקל, בסיס + צורן סופי	• ניתוח פעלים בגזרת השלמים (לרבות מרובעים) • משמעויות הבניינים: פעיל-סביל – המרה ושיבוץ • הכרת משמעויות צורנים ספיים רווחים: פָּן סִי סִית סִין סִית סִין סִין סִין	מערכת הצורות